

Sygn. akt I C 1328/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Anna Ostrowska-Liss

Protokolant starszy sekretarz sądowy Anna Kordecka

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2016 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w W. Oddział w R.

przeciwko K. Z.

o zapłatę

postanawia:

odrzuć pozew.

Sygn. akt I C 1328/15

UZASADNIENIE

W dniu 24 lutego 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w W. wniósł pozew przeciwko K. Z. o zapłatę.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż pozwany jest komornikiem sądowym, który w ramach swoich uprawnień występował do powoda, jako organu administracji publicznej, o udzielenie informacji dotyczących osób w stosunku do których prowadzone jest postępowanie egzekucyjne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udzielił komornikowi wszystkich żądanych przez niego informacji. Stąd też na podstawie art. 50 ust. 10 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych komornik był obowiązany uiścić na rzecz ZUS opłatę za każde udzielenie informacji o danym dłużniku. Wysokość tej opłaty precyzuje rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 stycznia 2003 r. w sprawie wysokości opłaty pobieranej przez ZUS za udzielenie informacji komornikom sądowym, oraz trybu jej pobierania. Aktualnie opłata ta wynosi 40,47 zł. W przedmiotowej sprawie pozwany wystąpił do powoda o udzielenie informacji na temat pięciu dłużników, jednakże po udzieleniu tych informacji nie uiścił stosownych opłat. Oznacza to, iż powodowi przysługuje wierzytelność względem pozwanego w wysokości 202,35 zł.

W dniu 30 lipca 2015 r. został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Jednakże w ustawowo przewidzianym terminie pozwany wniósł sprzeciw od tego nakazu, co skutkowało utratą jego mocy w całości.

W złożonym przez siebie sprzeciwie pozwany podniósł zarzut niedopuszczalności drogi sądowej. Zdaniem komornika sprawa zainicjowana przez ZUS nie ma charakteru sprawy cywilnej, ani w ujęciu formalnym, ani materialnym. Tym samym pozew powinien zostać odrzucony. Ponadto z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował żądanie pozwu jako bezprzedmiotowe. Pozwany przyznał, iż faktycznie wystąpił do ZUS z pięcioma wnioskami o udzielenie informacji, jednakże w trzech przypadkach powód nie udzielił żadnych odpowiedzi, natomiast w dwóch sprawach,

w których odpowiedzi udzielono, pozwany uiszczył wymagane opłaty na wezwanie powoda. Stąd też żądanie pozwu pozbawione jest jakichkolwiek podstaw.

Pismem z dnia 16 czerwca 2016 r. powód ograniczył żądanie pozwu do kwoty 161,88 zł, wskazując, iż przed dniem wytoczenia niniejszego powództwa komornik zdążył uiszczyć jedną z wymaganych opłat w kwocie 40,47 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W IV kwartale 2014 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Tczewie K. Z., działając w trybie art. 761 § 1 K.p.c., zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o udzielenie informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji w sprawach Km 973/14, Km 983/14, Km 985/14, Km 986/14, Km 1164/14.

(twierdzenia niesporne; ponadto dowód: zestawienie spraw - k. 7)

Pismem z dnia 29 grudnia 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wezwał komornika Z. do natychmiastowego (w terminie 2 dni) uregulowania należnych opłat za udzielenie informacji, w kwocie 40,47 zł za każde zapytanie. Wezwanie zostało odebrane przez komornika w dniu 5 stycznia 2015 r.

(dowody: wezwanie do zapłaty - k. 18; zwrotne potwierdzenie odbioru - k. 9-10)

W dniu 27 stycznia 2015 r. komornik K. Z. wpłacił na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 40,47 zł z tytułu opłaty za udzielenie informacji w sprawie Km 979/14. Natomiast w dniu 13 marca 2015 r. pozwany wpłacił na rzecz powoda kwotę 40,47 zł z tytułu opłaty za udzielenie informacji w sprawie Km 1164/14.

(dowody: potwierdzenia przelewów - k. 30, 31)

Pismami z dnia 27 stycznia 2015 r. komornik odmówił Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych uiszczenia opłat za udzielenie informacji w sprawach Km 983/14, Km 985/14 oraz Km 986/14. Argumentując swoją decyzję Komornik wskazał, iż na pierwotne zapytania poczynione w przedmiotowych sprawach nie otrzymał od organu żadnych odpowiedzi. Dopiero po wystosowaniu ponownych zapytań organ udzielił odpowiedzi i przysłał stosowne rachunki, które zostały przez komornika opłacone. Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do opłacania zapytań, na które nie została udzielona żadna odpowiedź, i w związku z którymi organ nie wystawił żadnych faktur.

(dowody: pisma komornika wraz ze zwrotnymi potwierdzeniami odbioru - k. 32-34)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy, których prawdziwości ani autentyczności nie zakwestionowała żadna ze stron, a Sąd uznał je za wiarygodne.

Sąd zważył, że droga sądowa w niniejszej sprawie jest niedopuszczalna, a pozew ulega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 1 K.p.c. Kodeks postępowania cywilnego normuje postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne).

Według kryterium materialnoprawnego, które stanowi podstawę do interpretacji wyżej wskazanego przepisu, sprawami cywilnymi są te sprawy, w których stosunki prawne stron układają się na zasadzie równorzędności podmiotów i ekwiwalentności świadczeń. Z kolei według kryterium formalnego sprawami cywilnymi są również te sprawy, które nie ze swej istoty, ale z woli ustawodawcy zostały poddane właściwości sądów powszechnych i Sądu Najwyższego.

Przesłanka równorzędności podmiotów i ekwiwalentności świadczeń w przypadku instytucji państwowych ma miejsce tylko wtedy, kiedy instytucje te są podmiotami obrotu prawnego w sferze działań gospodarczych, czyli jeżeli wykonują swoje uprawnienia w sferze dominium. Nie może być natomiast mowy o równorzędności podmiotów i ekwiwalentności świadczeń w przypadku kiedy dana instytucja działa w ramach władczych uprawnień państwa, czyli jeżeli wykonuje swoje uprawnienia w sferze imperium.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd uznał, iż niniejsza sprawa nie ma przymiotu sprawy cywilnej, a co za tym idzie nie może być przedmiotem procedowania przed sądem powszechnym.

Przepis art. 2 ust. 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji nakłada na wymienione w nim podmioty, w tym na organy administracji publicznej, obowiązek udzielania na pisemne żądanie komornika informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia przez niego postępowania egzekucyjnego. Zgodnie natomiast z ust. 9 wyżej przywołanego artykułu, udzielenie tych informacji jest co do zasady odpłatne, a komornik uiszcza opłatę na wezwanie zobowiązanego podmiotu, po udzieleniu informacji. Koszt tej opłaty został zaliczony z mocy art. 39 ust. 2 pkt 7 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji do wydatków, których zwrot należy się komornikowi, a tym samym powinna ona zostać rozliczona przez niego w postanowieniu o ustaleniu kosztów postępowania (art. 770 K.p.c.).

Wyżej przywołane przepisy nie pozostawiają wątpliwości, iż Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych należy się opłata za udzielenie informacji niezbędnej do prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Nie oznacza to jednak, iż podmiot udzielający takiej informacji może dochodzić zasądzenia tej opłaty od komornika w odrębnym procesie cywilnym.

Należy w tym miejscu wskazać, że w orzecznictwie powszechnie podkreśla się, iż relacje prawne w postępowaniu egzekucyjnym, a więc w postępowaniu regulowanym przepisami o charakterze publicznoprawnym, powstające pomiędzy organem egzekucyjnym a jego uczestnikami, nie mają cech właściwych dla równorzędnych podmiotów, gdyż dominuje tu stosunek nadrzędności organu egzekucyjnego i odpowiadający mu stosunek podporządkowania ze strony uczestników i osób trzecich (por. zwłaszcza uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2002 r., sygn. III CZP 65/02, publ. OSNC 2003, nr 7-8, poz. 100 oraz z dnia 20 kwietnia 2006 r., sygn. III CZP 20/06, publ. OSNC 2007 Nr 2, poz. 25). Ten stosunek nadrzędności komornika wynika z samej istoty jego działania jako organu władzy publicznej powołanego do przymusowego egzekwowania tytułów wykonawczych, a wprost o statusie komornika, jako funkcjonariusza publicznego, rozstrzyga treść art. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Publicznoprawny charakter stosunku powstałego na tle prawa komornika do żądania informacji od uczestników postępowania egzekucyjnego i od osób trzecich oraz opowiadającego mu obowiązku ich udzielenia przez te podmioty wynika w sposób jednoznaczny z art. 762 § 1 K.p.c., zgodnie z którym za nieuzasadnioną odmowę udzielenia takiej informacji albo za udzielenie świadomie informacji fałszywych osoba odpowiedzialna może być ukarana przez komornika grzywną.

Powyższe prowadzi do wniosku, iż komornik oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie są podmiotami równorzędnymi. Stosunek łączący te strony na gruncie postępowania egzekucyjnego wykazuje cechy analogiczne ze stosunkiem łączącym sąd i biegłego sądowego, a więc jest to stosunek mieszany, wykazujący cechy zarówno cywilnoprawne, jak i administracyjne. Przesądza to o niedopuszczalności drogi sądowej dla dochodzenia opłaty za udzielenie informacji w odrębnym procesie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2015 r., sygn. III CZP 66/15, publ. Biul.SN 2015/10/8; postanowienie Sądu O. w P., sygn. II CZ 22/14, nie publ.).

Niezależnie od powyższego wskazać również należy, że powództwo w niniejszej sprawie jest niedopuszczalne również z uwagi na zasadę koncentracji (unifikacji) kosztów postępowania egzekucyjnego. Zgodnie z tą zasadą koszty postępowania egzekucyjnego mogą być ustalone wyłącznie w tym postępowaniu, w którym powstały. Niedopuszczalna jest zatem możliwość dochodzenia tych kosztów w jakimkolwiek innym postępowaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 1973 r., sygn. I CR 250/73, publ. OSNC 1974/6/110; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2005 r., sygn. V CK 139/05, niepubl.). Stąd też w ocenie Sądu jedyną drogą dla realizacji roszczenia powoda jest złożenie skargi na czynność komornika w przedmiocie wadliwego rozliczenia kosztów postępowania egzekucyjnego. Możliwym

jest też złożenie skargi również w razie braku wydania przez komornika sądowego postanowienia w przedmiocie kosztów postępowania.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 1 K.p.c. Sąd odrzuca pozew, jeżeli droga sądowa jest niedopuszczalna.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 K.p.c., Sąd postanowił jak sentencji.